

Тема: ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ В ОСВІТІ. Ідея школи

*Ідея школи – це ідея інституційного
забезпечення процесу перетворення
людини-істоти
на людину цивілізовану.*

● *Наші предки підготували нам такий тернистий шлях, яким ми мусимо йти і на якому завжди ще більші труднощі стелитимуться під ноги Адамовим синам.*

СВЯТИЙ АВГУСТИН

Еволюційний поступ

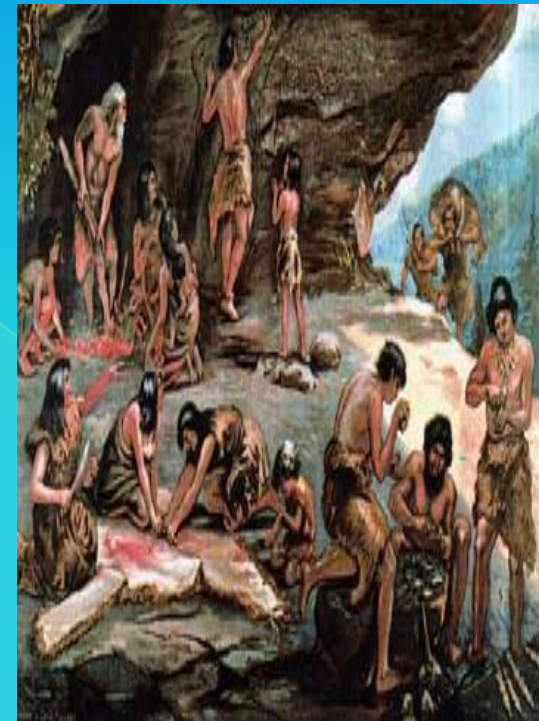
ЕВОЛЮЦІЯ ЧИ РЕВОЛЮЦІЯ?

“Поступ” – це суттєві зрушення у розвитку, що супроводжуються позитивними змінами.

1-ий еволюційний поступ освіти

◎ Виховною інституцією первісного суспільства була вся община, відтак виховання було суспільним та однаковим для всіх її членів.

◎ Функцію наставника-вихователя, як правило, виконували старші люди, які були носіями і хранителями колективного досвіду.

1-ий еволюційний поступ освіти

- ◎ Першими організаційними формами виховання були дитячі ігри, обрядові та ритуальні дієства, участь у святкуваннях та колективній праці.

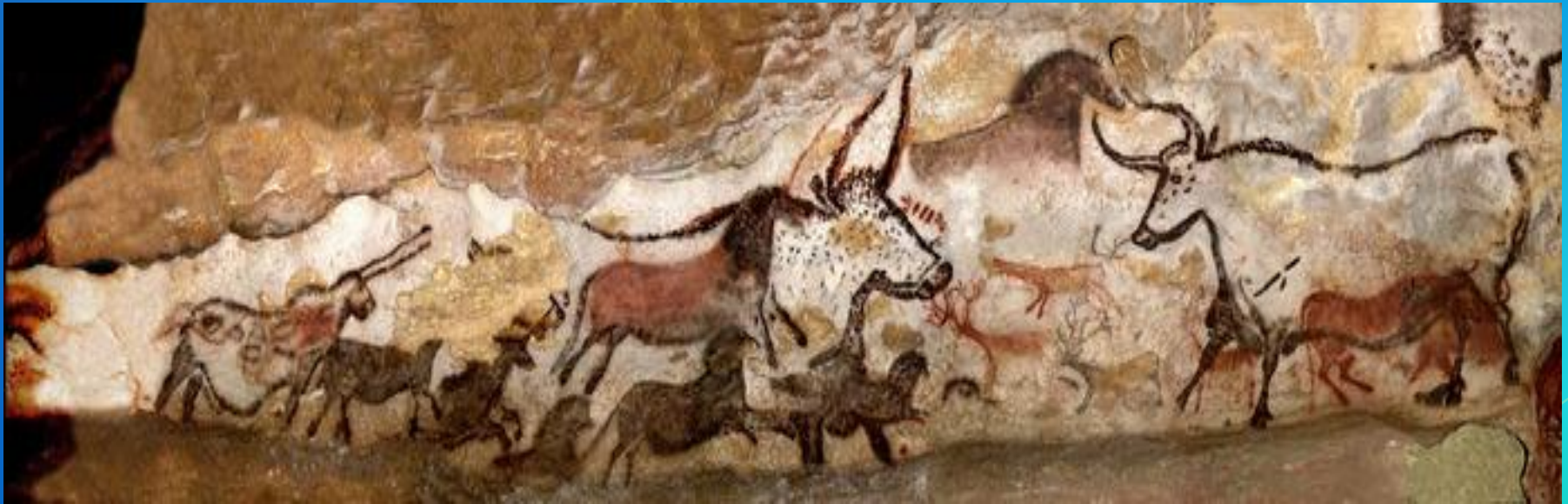
УТВОРЕННЯ СІМ'Ї

✓ Зародження ідеї школи, розпочалося з утворенням СІМ'Ї, прообразом якої вона стала. Сім'я - це перша школа.

**У зародковій формі
виникла педагогічна
діяльність, відбулося
виокремлення
навчання і
виховання**

◎ Виокремилася розумова діяльність, а до навчання почали долучатися дії з передачі символів, нематеріальних смислових об'єктів - знань, знакових систем, образів та інших видів креативної індивідуальної та колективної діяльності.

2-ий еволюційний поступ освіти

Процес розвитку суспільства було забезпечено механізмом збереження та передачі інформації засобами письма та способом залучення кожного нового покоління не тільки до культурної спадщини попередніх поколінь, а також до **готовності творити нові зразки культури.**

Початок трансформації ідеї освіти з неформальної у формальну – 2-ий еволюційний поступ освіти

**XII – III тис. до Р.Х. – винайдення людиною
письма - Кам'яна могила**

**7 тисяч років тому виникли перші школи на
території сучасної Мексики.**

6 тисяч років тому виникло шумерське письмо

**5 тис. років тому – виникнення перших шкіл у
стародавній державі Шумер**

Розвиток ідеї школи – 3-ій еволюційний поступ освіти

Період Античності:

- розгортання ідеї школи до масштабу суспільного явища (Фалес та інші мудреці, Піфагор та його учні);
- педагогічна діяльність стає професійною (софісти і Сократ у Європі, Конфуцій у Китаї);
- поява перших навчальних закладів (Академія Платона, Лікей Аристотеля).

*Законодавець з особливою увагою повинен
ставитися до виховання молоді.
Виховання – загальнодержавна справа.*

Арістотель

Ідея школи та її розвиток у Стародавньому Римі

Ідея школи та її розвиток у Стародавньому Римі

Відкриття шкіл для плебсу за рахунок держави.

Відкриття граматичних шкіл для дівчат.

Розвиток ідеї ступеневої школи: домашнє навчання – граматичні школи – риторичні школи.

Перший педагогічний твір
Марка Фабія Квінтіліана (42-118рр.)
“Про виховання оратора”

Подолання занепаду освіти, відкриття шкіл при монастирях та церквах – 4-ий еволюційний поступ освіти

Період Середньовіччя:

християнські цінності – основні морально-етичні засади освіти; людина віруюча – як ідеал

- 787 р. – Карл Великий – утворення шкіл у всіх єпархіях, при кожному монастирі;
- 988 р. – Володимир Великий – зобов'язався віддавати всіх дітей на навчання.

Схоластика і Тома Аквінський

Отже, Арістотель розглядає те, що являє собою предмет виховання і яким чином слід його здійснювати.

Розвиток ідеї школи в епоху Відродження

Реформація і контрреформація. Єзуїтські школи

Протестантизм утвердив ідею обов'язковості шкільної освіти, запровадив перехід на навчання рідною мовою, сприяв появі класичної освіти.

На противагу протестантизму орден єзуїтів створив мережу середніх і вищих єзуїтських шкіл інтернатного типу, призначених для дітей феодальної знаті.

Реформація і контрреформація. Єзуїтські школи

Єзуїтські школи поділялись на два типи - колегіуми із 7-річним строком навчання, які за рівнем освіти відповідали тогочасній гімназії та семінарії із 6-річним строком навчання, які можна прирівняти до середньовічного університету.

Статути єзуїтських шкіл сприяли розвитку освітнього законодавства.

Класно-урочна система Я. А. Коменського – 5-ий еволюційний поступ освіти

Доба промислового виробництва

За Е. Тоффлером:

“Відкритий курс”:

навички читати
й писати,
початки арифметики,
історії та ін.

“Прихований курс”:

пунктуальність,
уміння підкорятися,
уміння виконувати
механічну, одноманітну
працю.

5-ий еволюційний поступ освіти

- шкільна освіта стала масовою;
- відбувся розвиток шкільної індустрії;
- надбаннями стали гуманізм, пріоритет загальнолюдських цінностей та ліберальна педагогіка;
- освітній ідеал - людина енциклопедичних знань і освічений та підприємливий джентльмен (Дж.Локк).

5-ий еволюційний поступ освіти

Школа стала не тільки освітньою інституцією та механізмом соціалізації особистості, а й важливим чинником суспільного розвитку, вагомим споживачем товарів і послуг

Поява навчальних закладів пов'язаних із набуттям різних професій; утворено начальні заклади, основним завданням яких була підготовка учителів.

У 1874 році – поява перших вчительських курсів у м. Києві з яких почалася історія Київського університету імені Бориса Грінченка.

Запровадження обов'язковості початкової, а згодом повної загальної середньої освіти – 6-ий еволюційний поступ освіти

Перша половина XIX – початок XX ст.
(для України - 20-ті – 70-ті рр. XX ст.)

6-ий еволюційний поступ освіти

В. Сухомлинський:

Хороший учитель: " Це насамперед людина, яка любить дітей, знаходить радість у спілкуванні з ними, вірить у те, що кожна дитина може стати доброю людиною, вміє дружити з дітьми, бере близько до серця дитячі радощі і прикрощі, знає душу дитини, ніколи не забуває, що й сам був дитиною".

Новий 7-ий еволюційний поступ освіти

- розвиток цифрових технологій →

- діти ідуть до школи не за знаннями, а за способами їх отримання, опрацювання та використання;

-діюча школа втратила монополію на знання, яке стало широко доступним завдяки різноманітним способам накопичення та передавання інформації.

